

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΜΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΩΣ ΦΟΡΕΙΣ ΧΑΡΑΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
Α' ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΦΑΣΗ

NEW ABC - UNIBO

Μέλη της ομάδας

Rachele Antonini

Ira Torresi

Chiara Bucaria

Nicola Nasi

Greta Zanoni

**Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building**

Το ιδανικό μου σχολείο: τα παιδιά ως φορείς χάραξης πολιτικής. Εγχειρίδιο δραστηριοτήτων πιλοτικής δράσης.

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

Απρίλιος 2024

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Rachele Antonini, Ira Torresi, Chiara Bucaria, Nicola Nasi, Greta Zanoni

Πανεπιστήμιο Μπολόνας

Τμήμα Διερμηνείας και Μετάφρασης

Corso della Repubblica 136

Φορλί

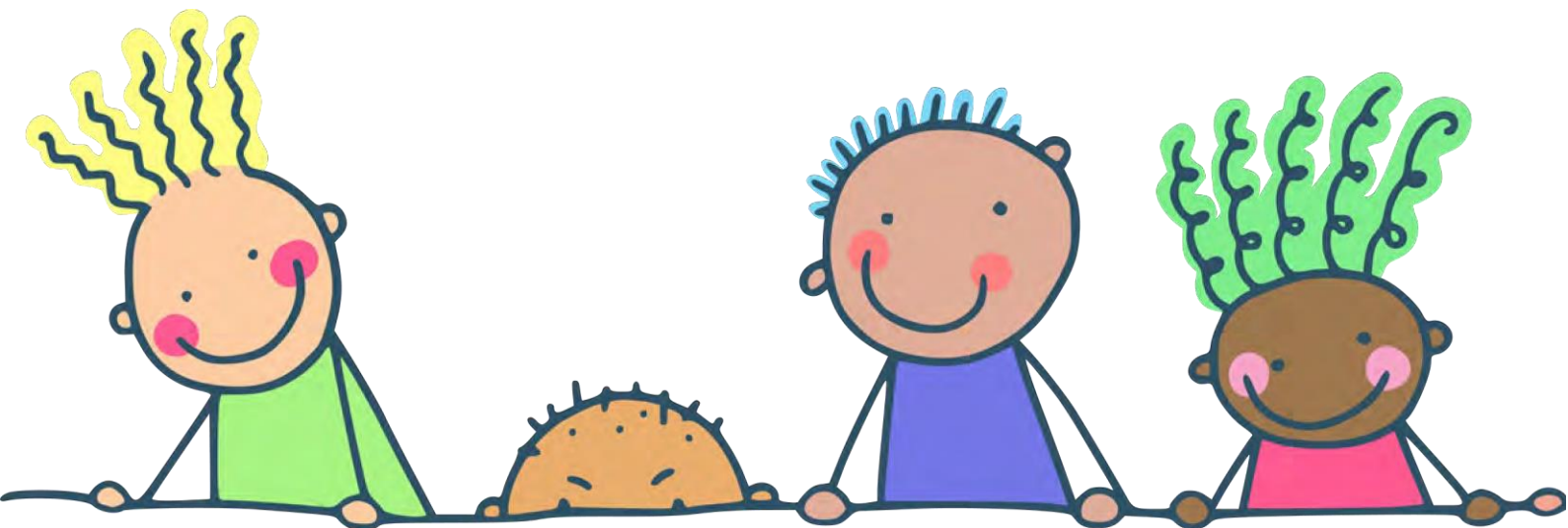
Ιταλία.

ΕΚΔΟΣΗ

Elhuyar

Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Ευχαριστίες

Οι δραστηριότητες σε αυτό το εγχειρίδιο διαπνέονται από το πνεύμα της συνδημιουργίας, και ως εκ τούτου συμμετείχαν σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάπτυξής τους ερευνητές, εκπαιδευτικοί, παιδιά και οι οικογένειές τους. Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τα παιδιά για τον ενθουσιασμό και τη δημιουργικότητά τους, όπως και τους γονείς για την γενναιοδωρία τους. Θα θέλαμε επίσης να ευχαριστήσουμε τη διευθύντρια των σχολείων, κυρία Άννα Σταρνίни, η οποία δέχτηκε να συμμετάσχει στο έργο. Ιδιαίτερα, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους εκπαιδευτικούς που στάθηκαν συνοδοιπόροι σε αυτό το περιπετειώδες ταξίδι: η πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων δεν θα ήταν δυνατή χωρίς την αφοσίωση και τη σπουδαία δουλειά τους. Οι πραγματικοί συγγραφείς αυτού του εγχειριδίου είναι κυρίως οι Elisabetta Ghirelli, Luciana Romeo, Federica Rossi, Emma Lombardi, Sara Alessandro, Margherita Flamini, Elena Cavassi, Annalisa Maroni, Sara Quadrelli, Maria Pia Azzaro, Rosanna Piccirilli, Morena Mancini, Maria Assunta Olivieri, Alfia Stissi, Lucia Valerio, Vincenza Chirichella, Sabina Michelacci και Filomena Vigilia.

**Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building**

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το έργο NEW ABC με λίγα λόγια	6
Τι είναι η συν-δημιουργία;	6
Πώς λειτουργεί αυτό το εγχειρίδιο;	7
Πώς μπορώ να χρησιμοποιήσω αυτό το εγχειρίδιο;	7
ΑΣ ΞΕΚΙΝΗΣΟΥΜΕ!	8
Εξοικείωση με το περιεχόμενο	8
Στόχοι και σκοποί	8
ΠΩΣ ΝΑ...	9
Εμπλέξετε τους συναδέλφους σας	9
Ξεκινήσετε τη διαδικασία	9
Διαχειριστείτε γραφειοκρατικές προκλήσεις	10
ΚΕΦΑΛΑΙΑ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΛΕΣΧΗ ΒΙΒΛΙΟΥ	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΚΑΜΙΣΙΒΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΔΩΜΑΤΙΟΥ	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΠΟΙΗΣΗ	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΕΝΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΙΑ ΦΑΓΗΤΟ	27
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗ	29
Ανάπτυξη της δικής σας στρατηγικής αξιολόγησης	29
Ανάπτυξη της δικής σας στρατηγικής διάδοσης	30

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το έργο NEW ABC με λίγα λόγια

Το NEW ABC είναι ένα έργο που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και στο οποίο συμμετέχουν 13 εταίροι από εννέα ευρωπαϊκές χώρες με στόχο την ανάπτυξη και την υλοποίηση εννέα πιλοτικών δράσεων. Σε όλες τις πιλοτικές δράσεις του NEW ABC εμπλέκονται παιδιά και νέοι με μεταναστευτική βιογραφία, αλλά και εκπαιδευτικοί, οικογένειες, κοινότητες και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς που ανήκουν σε κάθε εκπαιδευτική διαδικασία. Όλοι αυτοί αποτελούν συν-δημιουργούς καινοτόμων δράσεων που αποσκοπούν στην ενδυνάμωση και στην ορατότητά τους.

Εάν θέλετε να μάθετε περισσότερα για το NEW ABC, αυτός είναι ο σύνδεσμος για την ιστοσελίδα του έργου, όπου μπορείτε να βρείτε πληροφορίες και για τις υπόλοιπες πιλοτικές δράσεις:

newabc.eu

Τι είναι η συν-δημιουργία;

Οι δραστηριότητες σε αυτό το εγχειρίδιο περιστρέφονται γύρω από το σχολείο που ονειρεύονται τα παιδιά, δηλαδή γύρω από το «ιδανικό σχολείο». Όλες αυτές οι δραστηριότητες δημιουργήθηκαν **από κοινού** με τα παιδιά. Επομένως, πριν τις παρουσιάσουμε, θα θέλαμε να εξηγήσουμε με λίγα λόγια τα βασικά χαρακτηριστικά της συν-δημιουργίας, της διαδικασίας δηλαδή του να δημιουργώ από κοινού.

Η συν-δημιουργία είναι μια μέθοδος που χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη δημοκρατικών συνεργασιών μεταξύ ερευνητών και τοπικών/κοινοτικών φορέων, προωθώντας τη συμμετοχή τους στο σχεδιασμό πρακτικών που είναι προσαρμοσμένες σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο και ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινότητας και των συμμετεχόντων που εξυπηρετούν.

Η συν-δημιουργία είναι ιδιαίτερα κατάλληλη για την αύξηση της δέσμευσης και της συμμετοχής των πολιτών στη χάραξη πολιτικής επειδή:

- θέτει στον πυρήνα της την αξία του τελικού χρήστη,
- δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην εφαρμογή συν-δημιουργούμενων πρακτικών
- περιλαμβάνει από την αρχή ευρύτερες στρατηγικές διάδοσης ως μέρος του σχεδιασμού

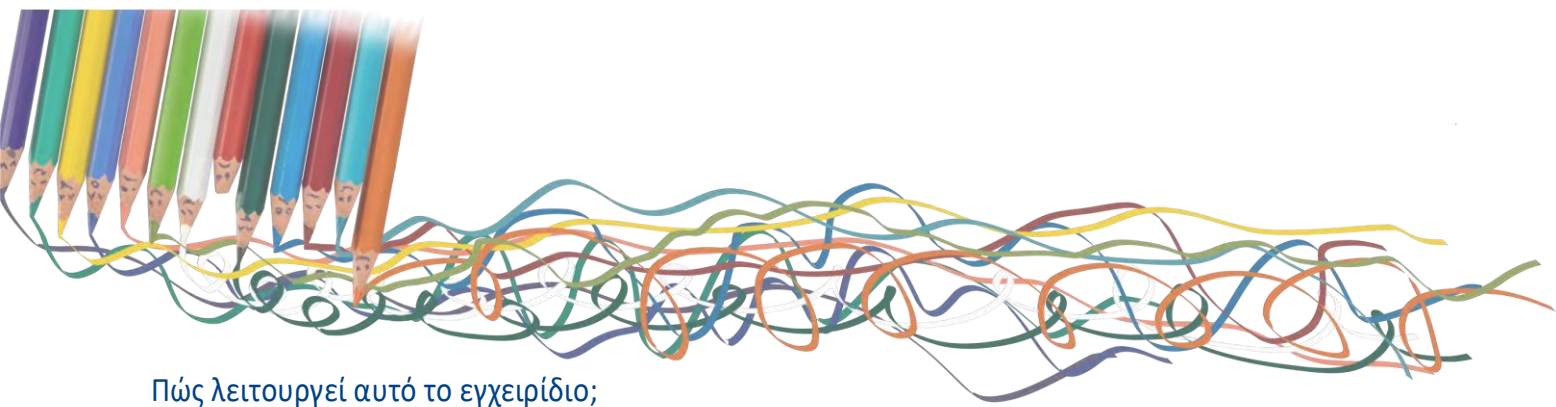
Όλες οι δραστηριότητες που παρουσιάζονται σε αυτό το εγχειρίδιο έχουν σχεδιαστεί και υλοποιηθεί από κοινού με μαθητές και γονείς, διευθυντές σχολείων και ερευνητές, λαμβάνοντας υπόψη την οπτική γωνία των παιδιών και επιτρέποντάς τους να εκφράσουν τα όνειρα και τις ανάγκες τους.

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

Πώς λειτουργεί αυτό το εγχειρίδιο;

Το *Ιδανικό Μου Σχολείο* είναι ένας φιλικός προς τον αναγνώστη οδηγός που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι εκπαιδευτικοί, οι επαγγελματίες της εκπαίδευσης, αλλά και οι γονείς και οι μαθητές για να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν δραστηριότητες βασισμένες στη συν-δημιουργία. Το εγχειρίδιο ακολουθεί μια βήμα-προς-βήμα επισκόπηση όλων των δραστηριοτήτων, πράγμα που θα σας επιτρέψει να τις αναπαράγετε και να τις αξιολογήσετε με τους μαθητές σας. Παρέχει επίσης μια σύντομη περιγραφή της προσέγγισης της συν-δημιουργίας και ορισμένες από τις προκλήσεις που πιθανό να αντιμετωπίσετε (η γραφειοκρατία πιθανώς να είναι μία από αυτές!).

Το εγχειρίδιο παρουσιάζει οκτώ συν-δημιουργούμενες δραστηριότητες που εφαρμόστηκαν σε ιταλικά προ-και δημοτικά σχολεία προδημοτικής και δημοτικής εκπαίδευσης στο Φορλί. Κάθε ενότητα κεφαλαίου παρέχει μια περιγραφή των αρχικών φάσεων της διαδικασίας και των κύριων στόχων της δραστηριότητας. Θα βρείτε επίσης ένα πρόχειρο χρονοδιάγραμμα και έναν κατάλογο όλων των απαιτούμενων υλικών. Τέλος, το εγχειρίδιο περιγράφει τους πιθανούς τρόπους για να αξιολογήσετε τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων που πραγματοποιήσατε και να διαδώσετε τις δραστηριότητές σας σε άλλα σχολεία και φορείς.

Πώς μπορώ να χρησιμοποιήσω αυτό το εγχειρίδιο;

Αυτό εξαρτάται αποκλειστικά από εσάς. Κάθε εμπειρία πιλοτικής δράσης διαμορφώνεται διαφορετικά και μοναδικά από το γεωγραφικό και κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο λαμβάνει χώρα. Το εγχειρίδιο έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να προσφέρει μια λεπτομερή αλλά όχι υπαγορευτική επισκόπηση της διαδικασίας πίσω από τις δραστηριότητες και σας προσκαλεί να δημιουργήσετε τη δική σας μοναδική, τοπική εκδοχή. Ο χρόνος που θα αποφασίσετε να αφιερώσετε σε κάθε δραστηριότητα θα καθοριστεί από την ομάδα και τους συν-ερευνητές σας. Επίσης, μπορείτε να αποφασίσετε να αναπτύξετε τις δικές σας δραστηριότητες που θα ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων σας - απλώς πάρτε ό,τι χρειάζεστε για την καθημερινή σας εργασία. Παρ' όλα αυτά, οι δραστηριότητες θα πρέπει να βασίζονται σε δύο βασικούς πυλώνες: θα πρέπει να είναι προϊόν συν-δημιουργίας και να προωθούν την κοινωνική ένταξη παιδιών και νέων στην εκπαίδευση.

Το NEW ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθ. 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό τόπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΑΣ ΞΕΚΙΝΗΣΟΥΜΕ!

Εξοικείωση με το περιεχόμενο

Αν δεν είστε εξοικειωμένοι με το εκπαιδευτικό πλαίσιο στο οποίο βρίσκεστε, το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνετε είναι να λάβετε κάποιες πληροφορίες για το σχολείο/τον οργανισμό σας. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν το πόσοι μαθητές και εκπαιδευτικοί φοιτούν στο σχολείο, τη σύνθεση του μαθητικού σώματος (π.χ. πόσοι μαθητές έχουν μεταναστευτική βιογραφία), προηγούμενα έργα και δραστηριότητες, πιθανή χρηματοδότηση κ.ο.κ.

Αυτή η γενική «αναγνώριση» του σχολείου θα σας βοηθήσει να ρυθμίσετε την αρχική σας προσέγγιση και να την προσαρμόσετε ανάλογα με την ειδική κατάσταση του περιβάλλοντος στο οποίο βρίσκεστε. Η γνώση των αναγκών, των προκλήσεων και των δυνατών σημείων του σχολείου σας θα σας επιτρέψει να αναπτύξετε δραστηριότητες που είναι πιο κοντά στην «πραγματική» κατάστασή σας.

Για παράδειγμα, οι δραστηριότητες του παρόντος εγχειριδίου δημιουργήθηκαν από κοινού σε ένα δημοτικό σχολείο που εξυπηρετεί μια πολιτισμικά, γλωσσικά και κοινωνικοοικονομικά ποικιλόμορφη κοινότητα. Έτσι, οι εκπαιδευτικοί ανέπτυξαν δραστηριότητες που επικεντρώνονται στην κοινωνική ένταξη των παιδιών και των οικογενειών τους, καθώς και στα γλωσσικά, πολιτισμικά και συναισθηματικά εμπόδια που μπορεί να αντιμετωπίζουν τα παιδιά στις κοινωνίες μας.

Σκοποί και στόχοι

Ο κύριος στόχος των δραστηριοτήτων αυτών είναι το να δώσουν φωνή στις πραγματικές ανάγκες των παιδιών (και των οικογενειών τους) στην εκπαίδευση και να καταστήσουν πιο ορατό τον τρόπο με τον οποίο η ένταξη μπορεί να συνδιαμορφωθεί λαμβάνοντας υπόψη τις ιδέες των εκπαιδευτικών, των παιδιών και των συγγενών τους. Οι ιδέες όσων εμπλέκονται άμεσα στην εκπαίδευση, αν και συχνά παραμελούνται, είναι κεντρικής σημασίας για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Θα πρέπει επομένως να τις αναδείξουμε μέσα από διάφορες στρατηγικές, οι οποίες μπορούν να χωριστούν χονδρικά σε δύο βασικά «επίπεδα»:

 Πρώτον, η φωνή των παιδιών, των γονέων και των εκπαιδευτικών θα πρέπει να έχει αντίκτυπο στο «μικροεπίπεδο» των δραστηριοτήτων της τάξης. Θα πρέπει να είναι σε θέση να εκφράσουν την άποψή τους και να κάνουν τη διαφορά στον τρόπο με τον οποίο εξελίσσονται οι καθημερινές δραστηριότητες κατά την εκπαιδευτική διαδικασία.

 Δεύτερον, η προοπτική άμεσα εμπλεκόμενων πρέπει να αποκτήσει ορατότητα με τη δημιουργία συνεργειών και συνεργασιών με φορείς χάραξης πολιτικής σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Στην περίπτωση αυτή, ο στόχος είναι να έρθουν στο προσκήνιο οι ιδέες των παιδιών και των γονέων, αναγκάζοντας τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να λάβουν υπόψη την οπτική τους πάνω στα πράγματα.

Εμπλέξτε τους συναδέλφους σας

Ένα πρόβλημα που ενδεχομένως θα κληθείτε να αντιμετωπίσετε, αφορά τον αριθμό των συναδέλφων σας που είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν. Όλες οι προτινόμενες δραστηριότητες μπορούν να πραγματοποιηθούν από μία μόνο τάξη, ωστόσο αν συμμετέχουν και άλλοι συνάδελφοι (ή άλλοι εκπαιδευτικοί επαγγελματίες, π.χ. εργάτες νεολαίας) θα μπορούσαν να συμβάλουν στη βελτίωση των δραστηριοτήτων προσφέροντας στήριξη ο ένας στον άλλο και ανταλλάσσοντας ιδέες και στρατηγικές για τη καλύτερη συνδιαμόρφωση των δραστηριοτήτων.

Για να ξεπεράσετε κάποιες πιθανές αντιστάσεις ή δισταγμούς εκ μέρους των συναδέλφων σας, θα μπορούσατε:

- Ο Να επισημάνετε ότι αυτές οι δραστηριότητες δεν είναι απαραίτητα εναλλακτικές σε σχέση με το αναλυτικό πρόγραμμα, αλλά μπορούν να ενσωματωθούν σε αυτό ή να δράσουν συμπληρωματικά, π.χ. σε οποιαδήποτε ήδη προγραμματισμένη δραστηριότητα που αποσκοπεί στην εργασία με τους μαθητές σας σε θέματα όπως η ένταξη, η ευγένεια, η ενσυναίσθηση κ.λπ.
- Ο Να τονιστεί η προηγούμενη επιτυχία αυτών των δραστηριοτήτων: τα παιδιά συμμετείχαν ενεργά και απόλαυσαν τις δραστηριότητες, με αποτέλεσμα να αναπτυχθεί αλληλεγγύη και δημιουργικότητα.
- Ο Να εξηγήσετε ότι οι περισσότερες από τις δραστηριότητες που περιγράφονται σε αυτό το εγχειρίδιο μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσα σε λίγες μόνο ώρες. Δεν χρειάζεται απαραίτητα να αφιερώσετε πολλές ώρες διδασκαλίας σε αυτό το έργο (βλ. για παράδειγμα το Κεφάλαιο 1 ή το Κεφάλαιο 4).

Ξεκινήστε τη διαδικασία

Εντάξει, λοιπόν, καταφέρατε να βρείτε μερικούς συναδέλφους που φαίνονται πρόθυμοι να συμμετάσχουν. Πώς μπορείτε να ξεκινήσετε τη διαδικασία της συν-δημιουργίας;

Υπάρχουν πολλοί πιθανοί τρόποι για να «πυροδοτήσετε» τη διαδικασία. Αρχικά, θα πρέπει να παρουσιάσετε σε γενικές γραμμές το θέμα της δραστηριότητας και να δώσετε κάποιες ενδείξεις για το τι περιμένετε από τα παιδιά. Στη συνέχεια, μπορείτε να αρχίσετε να παίρνετε τις ιδέες των παιδιών και να δείτε πού θα σας οδηγήσουν. Η άντληση ιδεών από τα παιδιά μπορεί να είναι πολύπλοκη διαδικασία και σίγουρα γνωρίζετε ήδη κάποιες τρόπους για το πώς να το κάνετε. Ένας πιθανός τρόπος είναι να προτείνετε καταιγισμό ιδεών για το θέμα που έχετε επιλέξει. Για παράδειγμα, αρκετές δραστηριότητες σε αυτό το εγχειρίδιο ξεκίνησαν με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Ποιο είναι το ιδανικό σχολείο για εσάς; Τι θα θέλατε να κάνετε στο σχολείο; Τι σας λείπει/χρειάζεστε;

Ο καταιγισμός ιδεών μπορεί να εξελιχθεί με διάφορους τρόπους. Θα μπορούσατε να συζητήσετε μια συζήτηση σε ολόκληρη την τάξη ή να αφήσετε τους μαθητές να συζητήσουν σε μικρές ομάδες. Εναλλακτική λύση στον προφορικό λόγο είναι η γραφή: θα μπορούσατε επίσης να παροτρύνετε τα παιδιά να γράψουν τις ιδέες τους σε μικρά κομμάτια χαρτιού (ατομικά ή σε μικρές ομάδες). Αυτές οι σημειώσεις μπορούν στη συνέχεια να μπουν στον πίνακα, προκειμένου να οπτικοποιηθούν οι διάφορες ιδέες που προτάθηκαν.

Βάσει των ιδεών που προέκυψαν στον αρχικό καταιγισμό ιδεών, θα αρχίσετε στη συνέχεια να αναπτύσσετε μια συγκεκριμένη δραστηριότητα και θα την προσαρμόσετε στο σχολικό σας περιβάλλον.

Διαχειριστείτε γραφειοκρατικές προκλήσεις

Ανυπομονείτε να αρχίσετε τον καταιγισμό ιδεών για τις δραστηριότητες με τους μαθητές σας και να ξεκινήσετε. Ωστόσο, υπάρχει κάποια γραφειοκρατία που πρέπει να τακτοποιήσετε, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει:

- λαμβάνοντας άδεια από τον διευθυντή του σχολείου και, κατά περίπτωση, από τα όργανα διοίκησης του σχολείου,

- ελέγχοντας ότι δεν υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά τη συμμετοχή,

- να βεβαιωθείτε ότι οι δεοντολογικές διαδικασίες είναι όλες στη θέση τους και συνεπώς:

Ο Εάν είναι απαραίτητο, φροντίστε να λάβετε ένα υπογεγραμμένο έντυπο συγκατάθεσης από τους γονείς των παιδιών (σύμφωνα με την πρακτική και τις διαδικασίες του σχολείου σας, μπορεί να έχουν ήδη υπογράψει αυτό το έντυπο στην αρχή της σχολικής χρονιάς), καθώς και από τους άλλους συμμετέχοντες.

Ο Αν θέλετε να συν-δημιουργήσετε πραγματικά με τους μαθητές σας, ζητήστε να «υπογράψουν» τα ίδια τα παιδιά ένα έντυπο συγκατάθεσης,

Ο Θα μπορούσατε επίσης να γράψετε ένα σημείωμα με απλά λόγια που θα συνοδεύει το έντυπο συγκατάθεσης για να εξηγήσετε τους στόχους της δραστηριότητας.

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

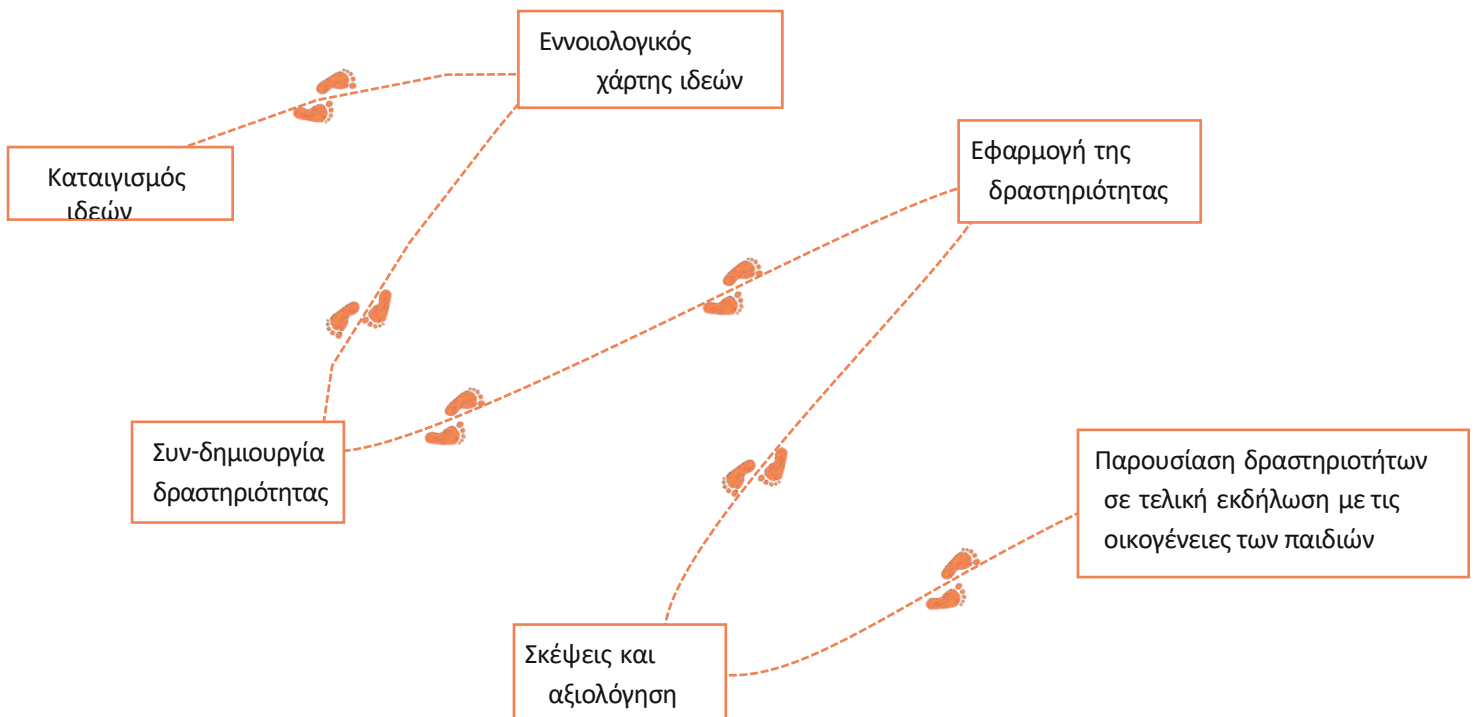
ΚΕΦΑΛΑΙΑ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Στη συνέχεια, περιγράφονται συνοπτικά οκτώ διαφορετικές δραστηριότητες. Κάθε κεφάλαιο ξεκινά με μια σύντομη περιγραφή του πλαισίου, των μαθησιακών στόχων, των υλικών που θα χρειαστείτε και του εκτιμώμενου χρόνου για την εκτέλεση της δραστηριότητας. Οι δραστηριότητες αυτές είναι απλώς παραδείγματα του πώς μπορεί να εξελιχθεί μια δραστηριότητα συν-δημιουργίας. Μπορείτε να πάρετε έμπνευση από όσα προτείνονται, αλλά μη διστάσετε να αλλάξετε τις δραστηριότητες σύμφωνα με το δικό σας συγκεκριμένο πλαίσιο! Για παράδειγμα, σε κάθε κεφάλαιο αναγράφουμε πόσα παιδιά και εκπαιδευτικοί συμμετέχουν στις δραστηριότητες. Αυτό όμως δεν είναι δεσμευτικό, καθώς μπορείτε να κάνετε τις δικές σας παραλλαγές των δραστηριοτήτων αυτών όσο μεγάλες ή μικρές θέλετε.

[Σε αυτόν τον σύνδεσμο](#) μπορείτε να βρείτε αφίσες και βίντεο που παρουσιάζουν τις δραστηριότητες

Στο τέλος κάθε δραστηριότητας υπάρχουν επιπρόσθετοι σύνδεσμοι για βίντεο ή/και υλικό που ίσως σας φανεί χρήσιμο.

Στις σχολικές αίθουσες, όλες οι δραστηριότητες ακολουθήσαν τα πιο κάτω βήματα:

Το ΝΕΟ ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθμό 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό χώρο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΛΕΣΧΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

Περιεχόμενο	Δημοτικό σχολείο, 1η τάξη (6 ετών) Συμμετέχοντες: 19 παιδιά, 2 δάσκαλοι, οι γονείς των παιδιών, ο διευθυντής του σχολείου.
Υλικά	Βιβλία για συγκεκριμένα θέματα και τα υλικά για κάθε συνεδρία ανάγνωσης (π.χ. ένα βάζο, κομμάτια χαρτιού, χρώμα, σπόροι, κλπ.)
Εκτιμώμενος χρόνος	12 ώρες στην τάξη + προετοιμασία των δραστηριοτήτων από τον εκπαιδευτικό στο σπίτι

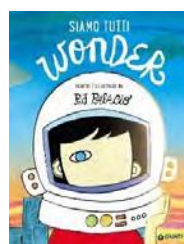
Μέχρι το τέλος αυτού του κεφαλαίου τα παιδιά θα έχουν...

- Εξασκηθεί στην ενεργητική ακρόαση (στα ιταλικά και τα αγγλικά)
- Αναπτύξει γνωστικά εργαλεία και γλωσσικές δεξιότητες για τη συζήτηση και την κατανόηση ποικίλων συναισθημάτων
- Βελτίωσε την ικανότητά τους να συνεργάζονται για ένα κοινό σκοπό
- Διασκεδάσει με την ψυχή τους

Στην αρχή της σχολικής χρονιάς, οι δάσκαλοι αναζητούσαν ιδέες για το πώς να μιλήσουν σε παιδιά, που μόλις είχαν αρχίσει να φοιτούν στο δημοτικό σχολείο, για κάποια κεντρικά θέματα που αφορούν όλους όσους ζουν σε μια κοινωνία (π.χ. καλοσύνη, ισότητα...). Έτσι, σχεδίασαν έξι συνεδρίες ανάγνωσης για ένα συγκεκριμένο θέμα, τις οποίες ακολούθησε εργαστήριο στην τάξη. Ακολουθούν τα βιβλία και τα αντίστοιχα θέματα:

Θέμα: **ισότητα**
Βιβλίο:
Εγώ μπροστά
από Tallec & Brun-Cosme

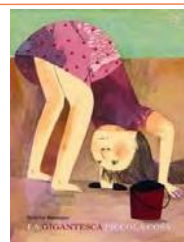
Θέμα: **καλοσύνη**
Βιβλίο: Το θαύμα
από R.J. Palacio

Θέμα: **φροντίδα**
Βιβλίο:
Θα σε φροντίσω
από Giraldo & Bertelle

Θέμα: **ταυτότητα**
Βιβλίο: Ποιος θα ήθελες να είσαι;
από A. Papini

Θέμα: **ευτυχία**
Βιβλίο:
Το μεγάλο μικρό Πράγμα
από B. Alemagna

Θέμα: **φιλία**
Βιβλίο:
Σε ξαφνικό λόφο
από Sarah & Davies

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

Όλα τα θέματα των δραστηριοτήτων συνοψίζονται σε μια τελική εκδήλωση στο σχολείο

Μια υπαίθρια ανάγνωση, στα αγγλικά με ταυτόχρονη ιταλική μετάφραση

Τα βιβλία διαβάζονταν από κάποιο γονιό που ερχόταν στο σχολείο και διάβαζε μπροστά στην τάξη (έξω στον κήπο του σχολείου ή μέσα στην τάξη, όταν ο καιρός δεν ήταν καλός).

Ένα μικρό χαρτάκι και το «βάζο της ευτυχίας»

Για παράδειγμα, μία από τις αναγνώσεις επικεντρώθηκε στην έννοια της ευτυχίας. Η μητέρα ενός μαθητή διάβασε το βιβλίο στον κήπο. Μετά την ανάγνωση, τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί συζήτησαν για την ιστορία και το μήνυμά της. Μετά από συζήτηση με ολόκληρη την τάξη, οι εκπαιδευτικοί εισήγαγαν μια δραστηριότητα: μοίρασαν ένα κομμάτι χαρτί (post-it) σε όλους τους συμμετέχοντες (συμπεριλαμβανομένων των ενηλίκων), ζητώντας τους να γράψουν και να ζωγραφίσουν ένα πράγμα ή μια κατάσταση που τους κάνει ευτυχισμένους.

Για παράδειγμα, κάποια παιδιά έγραψαν «βιντεοπαιχνίδια» και ζωγράρισαν ένα μοχλό ελέγχου. Στη συνέχεια, τα παιδιά στάθηκαν ένα προς ένα μπροστά στην τάξη και διάβασαν τη λέξη τους. Ακολουθώντας, δίπλωσαν το χαρτάκι τους και το έβαλαν μέσα σε ένα βάζο (βλ. εικόνες παραπάνω). Αυτό το βάζο παραμένει στην τάξη ως υπενθύμιση όλων των καλών πραγμάτων που μας κάνουν ευτυχισμένους -τα παιδιά μπορούν να το κρατούν κατά τη διάρκεια του μαθήματος αν νιώθουν λίγο λυπημένα.

Το NEO ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθμό 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό χώρο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΜΕΡΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Αυτή θα μπορούσε να είναι μια καλή δραστηριότητα για μικρότερα παιδιά, τα οποία συχνά χρειάζονται λέξεις για να μιλήσουν και να κατανοήσουν τα συναισθήματά τους. Οι δραστηριότητες μετά την ανάγνωση των βιβλίων θα μπορούσαν να είναι πολύμορφες. Θα σας προτείνουμε οι αναγνώσεις να συνοδεύονται από μια πρακτική δραστηριότητα: μπορείτε να φτιάξετε βραχιόλια (με χάντρες ή ζυμαρικά), να φυτέψετε σπόρους, να κάνετε οριγκάμι και να τα ζωγραφίσετε... Το μόνο όριο είναι η φαντασία σας!

Τα βιβλία θα μπορούσαν, επίσης, να διαβαστούν σε διάφορες γλώσσες. Σε αυτή την περίπτωση, ένας δάσκαλος θα μπορούσε να διαβάσει τη μετάφραση μετά την πρωτότυπη έκδοση.

Για τη δραστηριότητα μετά την ανάγνωση μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ανακυκλωμένα υλικά.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ με τη δραστηριότητα

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

Περιεχόμενο	Δημοτικό σχολείο, 3η τάξη. Συμμετέχοντες: 2 δάσκαλοι, 20 μαθητές και οι γονείς τους, μέλη του δήμου.
Υλικά	Χαρτί, χρώματα, ένα ξύλινο φορητό «θέατρο» (Kamishibai)
Εκτιμώμενος χρόνος	30 ώρες + προετοιμασία των δραστηριοτήτων από τον εκπαιδευτικό στο σπίτι

Μέχρι το τέλος αυτού του κεφαλαίου τα παιδιά θα έχουν...

- Αναπτύξει εργαλεία για την κατανόηση της ποικιλομορφίας
- Μάθει να συνεργάζονται με συμμαθητές τους σε ένα κοινό έργο
- Αντιληφθεί καλύτερα το σώμα και τη φωνή τους
- Διασκεδάσει πολύ

Η δραστηριότητα βασίστηκε στον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός θεατρικού έργου βασισμένου στο ιαπωνικό «θέατρο από χαρτί» (Kamishibai). Αρχικά, οι εκπαιδευτικοί επέλεξαν ένα άτομο που είχε εμπειρογνωμοσύνη στο συγκεκριμένο είδος θεάτρου. Η ειδικός αυτή εξήγησε τα βασικά στοιχεία του Kamishibai μέσα από τρία εργαστήρια που έγιναν στην τάξη, και έδειξε μερικά θεατρικά έργα αυτού του τύπου. Σημειώστε ότι δεν είναι απαραίτητο να συμμετέχει κάποιος ειδικός. Μπορείτε να βρείτε πληροφορίες για το Kamishibai σε διάφορα βιβλία, ιστότοπους και πλατφόρμες βίντεο, όπως το Youtube).

Τα παιδιά απόλαυσαν πολύ αυτά τα εργαστήρια. Στη συνέχεια, η ειδικός βοήθησε τους εκπαιδευτικούς στο σχεδιασμό ενός θεατρικού έργου το οποίο θα συνδιαμορφωνόταν με τους μαθητές. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές δημιούργησαν μια ιστορία για ένα παιδί που αρχίζει να πηγαίνει σχολείο σε μια ξένη χώρα, χωρίς να γνωρίζει κανέναν. Κάθε παιδί ζωγράφισε μία από τις εικόνες που αποτελούν την «ιστορία» του θεατρικού έργου και έγραψε το κείμενο που θα τις συνόδευε. Οι εικόνες και το κείμενο αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης και συζήτησης με τους εκπαιδευτικούς. Στο τέλος της διαδικασίας, το θεατρικό έργο παρουσιάστηκε στην αυλή του σχολείου μπροστά στους ερευνητές του έργου, τους γονείς των παιδιών και σε μέλη του δήμου. Κάθε παιδί έδειξε την εικόνα του/της και διάβασε δυνατά τα κείμενά του/της. Τα παιδιά χρησιμοποίησαν επίσης διάφορα αντικείμενα για να ενσωματώσουν στο θεατρικό τους ένα παιχνίδι με ήχους και συμπληρωματικά υλικά (props).

Το ΝΕΟ ΑΒC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθμό 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό χώρο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ένα από τα πρώτα εργαστήρια και το τελευταίο έργο που παρουσιάστηκε στην αυλή του σχολείου.

ΜΕΡΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Αυτή η δραστηριότητα είναι πολύ ενδιαφέρουσα καθώς τα παιδιά έχουν δικό τους ξεχωριστό ρόλο κατά τη διαδικασία συγγραφής και παραγωγής του θεατρικού. Κάθε παιδί της τάξης έχει κεντρικό ρόλο στο έργο και συμβάλλει με τον δικό του τρόπο στην παράσταση. Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να πυροδοτήσει σχέσεις αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας μεταξύ των παιδιών.

Η δραστηριότητα είναι επίσης κατάλληλη για να δουλευτούν οι συναισθηματικές ανάγκες των παιδιών, ενώ μπορεί να συμβάλει στην οικοδόμηση μιας ουσιαστικής ταυτότητας. Για παράδειγμα, στην Ιταλία, εστιάζοντας το θεατρικό στην ευημερία των παιδιών στο σχολείο, οι εκπαιδευτικοί κατάφεραν παρατήρησαν ότι τα παιδιά κατόρθωσαν να εκφραστούν από μόνα τους σχετικά με τη δική τους εμπειρία στο σχολείο, αναστοχαζόμενα, για παράδειγμα, την αξία των συλλογικών σχέσεων σε ένα νέο σχολικό περιβάλλον.

Αν δεν έχετε μεγάλη γνώση του Kamishibai, μπορείτε να εμπλέξετε κάποιους ειδικούς ή να εργαστείτε σε ομάδες με συναδέλφους σας. Επίσης, στο διαδίκτυο υπάρχουν πολλές πληροφορίες και χρήσιμες συμβουλές για το Kamishibai!

[Σύνδεσμος για το βίντεο](#)

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΟΝΤΑΣ ΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΟ

Περιεχόμενο	Δημοτικό σχολείο, 4η τάξη. Συμμετέχοντες: 24 μαθητές και οι γονείς τους, μέλη του δήμου.
Υλικά	Υλικά ανακαίνισης, χρώματα, πινέλα, χαρτί
Εκτιμώμενος χρόνος	25 ώρες στην αίθουσα διδασκαλίας + εργασίες ανακαίνισης

Μέχρι το τέλος αυτού του κεφαλαίου τα παιδιά θα έχουν...

- Αρχίσει να κατανοούν το δικό τους ρόλο στην κοινότητα
- Μάθει να διαπραγματεύονται και να συζητούν διάφορες ιδέες
- Μάθει να αντιμετωπίζουν γνώμες που διαφέρουν από τις δικές τους
- Μάθει την αξία του να εργάζεσαι για την κοινότητα
- Διασκεδάσει πολύ

Στην αρχή της σχολικής χρονιάς, εκπαιδευτικοί και μαθητές ξεκίνησαν να σκέφτονται για το ιδανικό τους σχολείο, προωθώντας διάφορες ιδέες που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στο δικό τους σχολείο. Μεταξύ αυτών των ιδεών, αρκετοί μαθητές ανέφεραν το γεγονός ότι θα έπρεπε να υπάρχει περισσότερος χώρος για τις καθημερινές δραστηριότητες: μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετώπιζαν στο σχολείο ήταν η έλλειψη χώρου. Με βάση αυτόν τον πρώτο «καταγισμό ιδεών», εκπαιδευτικοί και μαθητές άρχισαν να αναζητούν πιθανές λύσεις. Στο υπόγειο του σχολείου υπήρχαν, για παράδειγμα, αρκετά δωμάτια που είχαν εγκαταλειφθεί ή χρησιμοποιούνταν ως αποθήκες. Τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί εξερεύνησαν αυτόν τον χώρο και βρήκαν ένα δωμάτιο που θα μπορούσε να μετατραπεί σε διαθέσιμο χώρο για καθημερινές δραστηριότητες. Οι εκπαιδευτικοί ενέπλεξαν τη διευθύντρια, η οποία έδωσε τη συγκατάθεσή της για να ξεκινήσει η ανακαίνιση. Στη συνέχεια, οι εκπαιδευτικοί και τα παιδιά έγραψαν μια επιστολή προς τα μέλη του δήμου (δηλ. τον δήμαρχο και τον σύμβουλο εκπαιδευτικών θεμάτων), οι οποίοι έδωσαν την άδεια να ξεκινήσουν οι εργασίες ανακαίνισης και παρείχαν όλες τις απαραίτητες γραφειοκρατικές άδειες και κάποια υλικοτεχνική υποστήριξη.

Αφού ολοκληρώθηκαν αυτά τα επίσημα βήματα, σύντομα άρχισε η υλοποίηση των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων. Οι δάσκαλοι και οι μαθητές ενέπλεξαν αρκετούς γονείς στην ανακαίνιση της αίθουσας. Πρώτα

Το NEO ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθμό 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό χώρο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

απ' όλα, οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς του Συλλόγου Γονέων άδειασαν εντελώς την αίθουσα από ό,τι είχε μαζευτεί εκεί όλα αυτά τα χρόνια. Οι γονείς συμμετείχαν επίσης στα επόμενα βήματα της δραστηριότητας: για παράδειγμα, ο πατέρας ενός μαθητή ήταν ξυλουργός και βοήθησε στην αποκατάσταση των σπασμένων παραθύρων, ενώ ένας άλλος, που είναι ιδιοκτήτης κατασκευαστικής εταιρείας, προσφέρθηκε εθελοντικά να ανακαινίσει το δάπεδο της αίθουσας, να ξαναβάλει σοβά, να ασβεστώσει και να βάψει και να απομακρύνει επικίνδυνα έπιπλα (όπως έναν παλιό νιπτήρα).

Οι γονείς εργάζονται για την ανακαίνιση της αίθουσας

Μόλις η αίθουσα ήταν έτοιμη, οι εκπαιδευτικοί και τα παιδιά άρχισαν να σκέφτονται τις εικόνες που θα μπορούσαν να ζωγραφιστούν στους τοίχους. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί διοργάνωσαν έναν «διαγωνισμό» με βάση τις ζωγραφιές των παιδιών. Όλα τα παιδιά δημιούργησαν από μια ζωγραφιά που αναπαριστούσε τα όνειρα και τις επιθυμίες τους για το ιδανικό τους σχολείο, η οποία θα μπορούσε να απεικονιστεί στους τοίχους. Αυτές οι ζωγραφιές στη συνέχεια συγκεντρώθηκαν, συζητήθηκαν και ψηφίστηκαν στην τάξη. Τα «νικητήρια» σχέδια ενσωματώθηκαν στις τελικές ζωγραφιές στους τοίχους. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι δάσκαλοι και οι μαθητές ζωγράρισαν την αίθουσα μαζί. Η αίθουσα είναι επίσης εξοπλισμένη με μαξιλάρια από οικολογικό δέρμα, τα οποία δώρισε στο σχολείο ένας τοπικός επιχειρηματίας.

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

Το ΝΕΟ ΑΒC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθμό 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό χώρο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Τα παιδιά απολαμβάνουν τη νέα αίθουσα και τα μαξιλάρια

Τελικά, η αίθουσα εγκαινιάστηκε επίσημα από τον διευθυντή και τον σύμβουλο εκπαιδευτικών θεμάτων του Δήμου του Φορλί. Η αίθουσα αποτελεί πλέον μέρος της σχολικής κληρονομιάς και θα χρησιμοποιείται ως δημιουργικό εργαστήριο, ως χώρος ανάγνωσης και πολλά άλλα. Τα τελικά αποτελέσματα καθώς και η διαδικασία ανακαίνισης διαδίδονται μέσω διαφόρων καναλιών από εκπαιδευτικούς και ερευνητές.

Παρακολουθήστε το βίντεο

ΜΕΡΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Για να αναπτύξετε μια τέτοια δραστηριότητα, θα χρειαστείτε βοήθεια. Προσπαθήστε λοιπόν να εμπλέξετε και άλλα άτομα (όπως τους συγγενείς των παιδιών) στο πλάνο σας. Μπορεί να διαπιστώσετε ότι οι άνθρωποι είναι εξαιρετικά χρήσιμοι και πολυμήχανοι. Η ανακαίνιση μιας αίθουσας είναι μόνο ένα παράδειγμα: θα μπορούσατε επίσης να βάψετε την πρόσοψη του σχολείου ή να κατασκευάσετε μια εγκατάσταση για να βοηθήσετε άτομα με αναπηρία να έχουν πρόσβαση στο σχολείο.

Αυτή η δραστηριότητα είχε ιδιαίτερη επίδραση σε όλους τους συν-δημιουργούς και απέκτησε δική της ζωή. Το σχολείο αποφάσισε να βάψει επίσης τμήματα του εξωτερικού χώρου χρησιμοποιώντας τα ίδια χρώματα και προσθέτοντας μια φράση με νόημα.

Η συμμετοχή των παιδιών σε ένα «υλικό» έργο είναι σημαντική. Σε όλους μας αρέσει να βλέπουμε απτά αποτελέσματα της δουλειάς μας.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ στη δραστηριότητα

Networking the Educational World: Across Boundaries for Community-building

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

Περιεχόμενο	Δημοτικό σχολείο, 2η τάξη. Συμμετέχοντες: 3 δάσκαλοι, 20 μαθητές
Υλικά	Ταμπλέτες/υπολογιστές, λογισμικό Δημιουργίας Βιβλίου
Εκτιμώμενος χρόνος	20 ώρες

Μέχρι το τέλος αυτού του κεφαλαίου τα παιδιά θα έχουν...

- Βελτιώσει τις ψηφιακές δεξιότητές τους
- Κατασκευάσει αφηγήσεις για τη δική τους ταυτότητα
- Χρησιμοποιήσει τη δημιουργικότητά τους
- Διασκεδάσει πολύ

Για να ξεκινήσουν αυτή τη δραστηριότητα, οι εκπαιδευτικοί άρχισαν να προβληματίζονται για το «ιδανικό» σχολείο μαζί με τα παιδιά. Με βάση αυτόν τον καταγισμό ιδεών, συνδιαμόρφωσαν ένα ψηφιακό βιβλίο όπου εμφανίζονται όλες οι προτάσεις και οι ιδέες. Σε αυτή την περίπτωση, τα παιδιά, λόγω της μικρής τους ηλικίας, είχαν βιώσει μόνο ένα σχολείο με μάσκες και κοινωνική αποστασιοποίηση, εξαιτίας της πανδημίας. Έτσι, δήλωσαν ότι το ιδανικό τους σχολείο είναι αυτό για το οποίο τους έχουν μιλήσει τα μεγαλύτερα αδέρφια τους. Ήθελαν ένα σχολείο χωρίς μάσκες, χωρίς κοινωνική αποστασιοποίηση και με τη δυνατότητα να κάνουν ομαδικές εργασίες και να παίζουν μαζί τόσο έξω όσο και μέσα στην τάξη.

Με βάση αυτές τις ιδέες, τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί άρχισαν να συγκεντρώνουν τις ιδέες τους σε ένα ψηφιακό βιβλίο. Αυτό το ψηφιακό βιβλίο δημιουργήθηκε με ένα ειδικό λογισμικό (Book Creator) και αποτελείται από σχέδια των παιδιών, ηχογραφημένες φωνές και εικόνες. Το βιβλίο παρουσιάστηκε στους γονείς των παιδιών και σε μέλη του δήμου κατά τη διάρκεια της τελικής εκδήλωσης στο τέλος της σχολικής χρονιάς.

Ένα παιδί που εργάζεται στο έργο του και ένα στιγμιότυπο οθόνης του ψηφιακού βιβλίου που δημιούργησαν τα παιδιά

ΜΕΡΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Για αυτή τη δραστηριότητα θα χρειαστείτε τάμπλετ ή υπολογιστές, ώστε κάθε παιδί να μπορεί να εργαστεί στο δικό του έργο (ή σε μικρές ομάδες). Για αυτή την εργασία είναι πιο δύσκολο να εμπλέξετε τους γονείς των παιδιών (αλλά ίσως μπορούν και αυτοί να συμβάλουν στο ψηφιακό βιβλίο, δουλεύοντας σε αυτό από το σπίτι).

Η ψηφιακή δημιουργία είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για να προωθήσετε την ενεργό συμμετοχή των παιδιών. Επιπλέον, δεν απαιτούνται συγκεκριμένα υλικά, εκτός από έναν υπολογιστή. Τα παιδιά μπορούν επίσης να μοιραστούν τις δημιουργίες τους μέσω διαφόρων μέσων και πλατφόρμων. Μπορείτε να δείτε ένα παράδειγμα του ψηφιακού βιβλίου των παιδιών αν κάνετε κλικ στον παρακάτω σύνδεσμο.

Τα παιδιά είναι συχνά καλύτερα από εμάς στη χρήση της τεχνολογίας - γι' αυτό αφήστε τα να ηγηθούν της δραστηριότητας!

[ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ για το βιβλίο](#)

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

Περιεχόμενο	Δημοτικό σχολείο, 5η τάξη. Συμμετέχοντες: 2 δάσκαλοι, 23 μαθητές και οι γονείς τους, μέλη του δήμου.
Υλικά	Βίντεο, βιντεοπροβολέας, μουσικά όργανα, ανακυκλωμένα υλικά για την κατασκευή του θεάτρου και των φιγούρων
Εκτιμώμενος χρόνος	50 ώρες + προετοιμασία των δραστηριοτήτων από τον εκπαιδευτικό στο σπίτι

Μέχρι το τέλος αυτού του κεφαλαίου τα παιδιά θα έχουν...

- Ενισχύσει τις αισθητικοκινητικές τους δεξιότητες κατασκευάζοντας φιγούρες
- Μάθει να συνεργάζονται σε ένα κοινό έργο
- Βελτιώσει τις μουσικές τους ικανότητες
- Εξασκήσει τη δημιουργικότητά τους
- Διασκεδάσει πολύ

Η δραστηριότητα αυτή συνίσταται στην δημιουργία ενός κουκλοθεάτρου. Στο συγκεκριμένο σχολείο, οι δάσκαλοι και τα παιδιά οργάνωσαν ένα κουκλοθέατρο βασισμένο στην Annalena Tonelli, τη γυναίκα από την οποία πήρε το σχολείο το όνομά του. Η Tonelli πέρασε ένα μεγάλο μέρος της ζωής της στην Αφρική, προωθώντας τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες για τα παιδιά της περιοχής. Στην αρχή της διαδικασίας, οι δάσκαλοι άρχισαν να μιλούν στους μαθητές για το έργο της Tonelli και στη συνέχεια συζήτησαν για τη σύνδεση της ζωής της με τα σχολεία στην Ιταλία. Με βάση αυτούς τους προβληματισμούς, τα παιδιά άρχισαν να σκέφτονται για τις θετικές και αρνητικές πτυχές των ιταλικών σχολείων, σκιαγραφώντας την προσωπική τους αναπαράσταση του ιδανικού σχολείου.

Μετά από αυτή την πρώτη φάση καταιγισμού ιδεών, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές άρχισαν να σχεδιάζουν το έργο. Αρχικά κατασκεύασαν τις μαριονέτες με διάφορα υλικά. *Φίλοι των εκπαιδευτικών και οι γονείς των παιδιών* βοήθησαν παρέχοντας διάφορα υλικά, όπως ένα ξύλινο θέατρο το οποίο αργότερα ζωγραφίστηκε από τους εκπαιδευτικούς και τα παιδιά. Ενώ το έκαναν αυτό, οι δάσκαλοι και οι μαθητές έγραψαν επίσης το σενάριο και προετοίμασαν τρία διαφορετικά τραγούδια, τα οποία τραγούδησαν χωρδιακά κατά τη διάρκεια του έργου (ως ένα είδος ιντερμέντζου).

Το NEO ABC έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης με αριθμό 101004640.

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στον παρόντα δικτυακό χώρο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Προς το τέλος της σχολικής χρονιάς, οι δάσκαλοι και οι μαθητές παρουσίασαν το έργο χρησιμοποιώντας τις διάφορες μαριονέτες που είχαν ετοιμάσει. Κάθε παιδί κινούσε και έδινε φωνή σε μια κούκλα. Όλα τα παιδιά συμμετείχαν επίσης και στα τρία τραγούδια. Το έργο βιντεοσκοπήθηκε από την ερευνητική ομάδα. Συγκεκριμένα, η ερευνητική ομάδα είχε πάρει δύο κάμερες, και έδωσαν τη μία από αυτές στα παιδιά για να βιντεοσκοπήσουν τα ίδια την παράστασή τους. Υπάρχει, λοιπόν, ένα «επίσημο» βίντεο που βιντεογραφήθηκε από κάποιον επαγγελματία, αλλά και ένα βίντεο που κατέγραψαν τα ίδια τα παιδιά.

Το ξύλινο θέατρο και οι μαριονέτες

ΜΕΡΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Η οργάνωση ενός κουκλοθεατρικού έργου απαιτεί χρόνο, αλλά δίνει μια ορισμένη ελευθερία όσον αφορά τα θέματα και την οργάνωση των σκηνών. Μπορείτε να προσθέσετε τραγούδια, ποιήματα και ό,τι άλλο θεωρείτε κατάλληλο. Τα παιδιά είναι συνήθως πολύ πρόθυμα να συμμετάσχουν και να συμβάλουν καθ' όλη τη δημιουργική διαδικασία. Η τελική παράσταση ενδεχομένως τα βοηθά να αναπτύξουν δεξιότητες για τη διαχείριση του άγχους. Επιπλέον, είτε επιλέξετε να κατασκευάσετε το κουκλοθέατρο από ξύλο είτε από χαρτόνι, μπορεί εύκολα να επαναχρησιμοποιηθεί σε άλλες τάξεις και για άλλες δραστηριότητες και έργα.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ανακυκλωμένα υλικά για να κατασκευάσετε τις μαριονέτες!

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ στο βίντεο

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

Περιεχόμενο	Δημοτικό σχολείο, 5η τάξη. Συμμετέχοντες: 2 δάσκαλοι, 22 μαθητές
Υλικά	Χαρτί, αφίσες, υπολογιστές και βίντεο-λογισμικά
Εκτιμώμενος χρόνος	20 ώρες

Μέχρι το τέλος αυτού του κεφαλαίου τα παιδιά θα έχουν ...

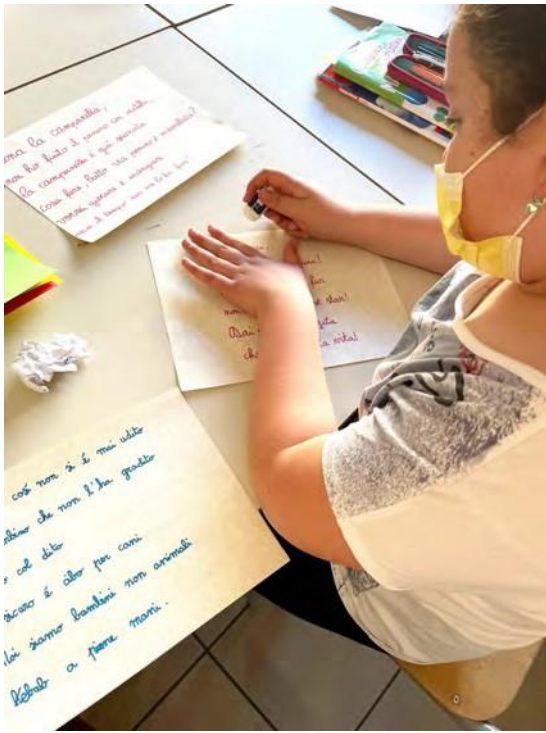
- Ενισχύσει τις γλωσσολογικές τους δεξιότητες
- Ενισχύσει η μεταγλωσσική τους συναίσθηση
- Εξασκηθεί στη δημιουργική γραφή
- Εκφράσει τα μουσικά τους ενδιαφέροντα
- Διασκεδάσει πολύ

Στο πλαίσιο αυτής της δραστηριότητας, οι εκπαιδευτικοί και τα παιδιά δημιούργησαν ένα βιβλίο και ένα βίντεο για το ιδανικό τους σχολείο. Στην αρχή της διαδικασίας, οι εκπαιδευτικοί άρχισαν να συλλέγουν τις ιδέες των μαθητών για το ιδανικό σχολείο. Σε αυτή τη φάση του καταιγισμού ιδεών προέκυψαν διάφορες ιδέες - όπως η εκπαίδευση στην ύπαιθρο και οι σχολικές εκδρομές σε διάφορες πόλεις. Αυτές οι ιδέες συγκεντρώθηκαν αρχικά σε διάφορες στήλες που αποτελούνταν από τρεις ζώνες:

- Ο Πρώτη ζώνη: το σχολείο ως έχει
- Ο Δεύτερη ζώνη: η αλλαγή που πρέπει να εφαρμοστεί
- Ο Τρίτη ζώνη: το σχολείο όπως θα έπρεπε να είναι

Οι στήλες αυτές συγκεντρώθηκαν σε ένα βιβλίο και ενσωματώθηκαν σε διάφορες αφίσες που οι μαθητές ετοίμασαν σε μικρές ομάδες. Μετά από αυτές τις δραστηριότητες, τα παιδιά και οι δάσκαλοι ετοίμασαν επίσης ένα βίντεο με εικόνες και μουσική που επέλεξαν οι ίδιοι. Το βίντεο περιλαμβάνει επίσης τις φωνές και τα ονόματα των παιδιών και θα διαδοθεί μέσω διαφόρων καναλιών και μέσων.

Τα παιδιά εργάζονται σε κάποιες αφίσες κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας.

ΜΕΡΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Σε αυτή τη δραστηριότητα, τα παιδιά έχουν το περιθώριο να αναπτύξουν τις ιδέες τους και να εξερευνήσουν τη δημιουργικότητά τους (για παράδειγμα, τα παιδιά απόλαυσαν την επιλογή της μουσικής για το τελικό βίντεο). Ο αρχικός καταγισμός ιδεών μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία διάφορων ειδών αναπαραστατικής τέχνης (ποιήματα, αφίσες, βίντεο, ζωγραφιές...).

Τα παιδιά έχουν συχνά πολύ ξεκάθαρες ιδέες σχετικά με το πώς πρέπει να είναι τα βίντεο - αφήστε τα να εκφράσουν τις αισθητικές τους ιδέες (ακόμη και αν δεν σας αρέσουν)!

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ στο βίντεο

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

Περιεχόμενο	Προσχολική ηλικία, παιδιά ηλικίας 3 έως 6 ετών. Συμμετέχοντες: 4 δάσκαλοι, 54 μαθητές και οι γονείς τους, μέλη του δήμου.
Υλικά	Τρόφιμα (μπισκότα, σοκολάτες...) και διάφορα υλικά
Εκτιμώμενος χρόνος	-

Μέχρι το τέλος αυτού του κεφαλαίου τα παιδιά θα έχουν ...

- Μάθει να συνεργάζονται
- Βελτίωσε τις δημιουργικές τους δεξιότητες
- Αναπτύξει αισθητικοκινητικές και γλωσσικές δεξιότητες
- Καταναλώσει πολλά γλυκά
- Διασκεδάσει πολύ

Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να εφαρμοστεί σε προσχολικό περιβάλλον με παιδιά ηλικίας 3 έως 6 ετών. Στην αρχή της διαδικασίας, οι εκπαιδευτικοί και τα παιδιά μίλησαν για το ιδανικό τους σχολείο. Κατά τη διάρκεια αυτού του αρχικού καταιγισμού ιδεών, ένα παιδί είπε ότι το ιδανικό του σχολείο είναι ένα σχολείο που μπορεί να φαγωθεί από τα παιδιά (όπως το σπίτι στο παραμύθι *Χάνσελ και Γκρέτελ των αδελφών Γκριμ*). Οι δάσκαλοι και τα παιδιά κατασκεύασαν έτσι από κοινού ένα μοντέλο του σχολείου από ψωμί, μπισκότα και κρέμα σοκολάτας. Αυτό το σχολείο δεν κράτησε πολύ, καθώς σύντομα το έφαγαν τα παιδιά. Στη συνέχεια, τα παιδιά και οι δάσκαλοι κατασκεύασαν ένα μοντέλο του σχολείου με μαριονέτες που τα αναπαριστούσαν. Χρησιμοποιώντας αυτή τη μακέτα του σχολείου και τις μαριονέτες, τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί δημιούργησαν επίσης ένα βίντεο με φωνή που αφηγείται την ιστορία του σχολείου. Οι εκπαιδευτικοί διοργάνωσαν επίσης μια τελική εκδήλωση για την παρουσίαση των δραστηριοτήτων, στην οποία παρευρέθηκαν ο διευθυντής, οι γονείς των παιδιών και μέλη του δήμου.

Το diorama του σχολείου με όλα τα παιδιά

Η μακέτα του σχολείου από γλυκά

ΜΕΡΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Δραστηριότητες που περιλαμβάνουν την χειροποίητες κατασκευές, κυρίως σε ομάδες, και που έχουν κάποια συνάφεια με φαγητό, φαίνεται συνήθως ότι είναι πολύ αποτελεσματικές στην προσχολική ηλικία, καθώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσο για την κοινωνικοποίηση των παιδιών. Ταυτόχρονα τούς ενσταλάζει την αξία του σεβασμού της διαφορετικότητας και την αξία των σχέσεων που δημιουργούν μεταξύ τους στο σχολείο. Μέσα από τέτοιες δραστηριότητες, τα παιδιά αναπτύσσουν επίσης διάφορες γνωστικές και αισθησιοκινητικές δεξιότητες

Εμπλέξτε παιδιά από διαφορετικές ηλικιακές ομάδες σε αυτή τη δραστηριότητα!

[ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ στο βίντεο](#)

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΥΣΗ

Ανάπτυξη της δικής σας στρατηγικής αξιολόγησης

Αφού ολοκληρωθούν οι δραστηριότητες, ενδεχομένως θα αναρωτιέστε εάν ήταν επιτυχείς ή όχι. Σίγουρα θα έχετε μια ιδέα για το πώς κύλησαν και τι εντυπώσεις άφησα, αλλά πώς μπορείτε να αξιολογήσετε με μεγαλύτερη σαφήνεια τον αντίκτυπο της δραστηριότητάς σας;

Παραθέτουμε εδώ ορισμένους δείκτες που μπορεί να είναι χρήσιμοι για την αξιολόγηση της δραστηριότητάς σας. Μπορείτε να αναπτύξετε ένα εργαλείο αξιολόγησης χρησιμοποιώντας μερικούς (ή όλους) από αυτούς.

Συμμετοχή των παιδιών

Ήταν τα παιδιά πρόθυμα να μιλήσουν και να συμμετάσχουν; Έδειχναν ενθουσιασμό και προθυμία να συμμετάσχουν στη δραστηριότητα; Παρατηρήσατε αυξημένη συμμετοχή όσον αφορά τη συνεισφορά των παιδιών στη συζήτηση;

Δικτύωση στο σχολείο

Καταφέρατε να εμπλέξετε άλλη ομάδα εκπαιδευτικών στο έργο; Πώς είναι οι εργασιακές σας σχέσεις μετά τη δραστηριότητα;

Συμμετοχή γονέων

Καταφέρατε να εμπλέξετε τους γονείς σε ορισμένα στάδια των δραστηριοτήτων; Σας ρωτούσαν οι γονείς για κάποια συγκεκριμένα πράγματα που τους είπαν τα παιδιά στο σπίτι; Ήταν περίεργοι για τις δραστηριότητες που υλοποιούσατε;

Συμμετοχή φορέων χάραξης πολιτικής

Καταφέρατε να ενημερώσετε τις τοπικές αρχές για τις δραστηριότητες που υλοποιήσατε; Πώς ήταν η αντίδρασή τους; Ήταν πρόθυμοι να συμμετάσχουν στη δραστηριότητα με κάποιο τρόπο;

Επαγγελματική ανάπτυξη

Αναπτύξατε νέες δεξιότητες κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας; Πιστεύετε ότι βελτιώσατε τις επαγγελματικές σας ικανότητες; Μάθατε κάτι καινούριο;

Συνολικός αντίκτυπος

Ενδιαφέρθηκε σημαντικός αριθμός ανθρώπων για τις δραστηριότητές σας; Καταφέρατε να τις διαδώσετε μέσω διαφόρων καναλιών; Σας ρωτούν οι συνάδελφοί σας για τη δραστηριότητα; Είναι κάποιοι συνάδελφοι από άλλα σχολεία πρόθυμοι να επαναλάβουν τη δραστηριότητά σας;

Ανάπτυξη της δικής σας στρατηγικής διάχυσης

Σίγουρα θα ανυπομονείτε να ενημερώσετε όσα περισσότερα άτομα μπορείτε για τις υπέροχες δραστηριότητες που καταφέρατε να δημιουργήσετε με τους μαθητές σας. Πώς μπορείτε να το κάνετε αυτό;

Υπάρχουν διάφορες στρατηγικές που μπορείτε να αναπτύξετε για να ενισχύσετε την ορατότητα της δραστηριότητάς σας. Τις χωρίσαμε σε δύο μακροπεριοχές:

ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Σε τοπικό επίπεδο, μπορείτε να ξεκινήσετε τη διάχυση της δραστηριότητας ενώ την υλοποιείτε. Για παράδειγμα, μετά από κάθε «συνεδρία» μπορείτε να δώσετε στους μαθητές κάτι χειροπιαστό για να το πάρουν μαζί τους στο σπίτι (π.χ. ένα χαρτί με μια πρόταση που συνοψίζει τη δραστηριότητα, ή ένα μικρό οριγκάμι, μια ζωγραφιά κ.ο.κ.). Μπορείτε επίσης να εμπλέξετε και άλλους ανθρώπους, απεικονίζοντας τη δραστηριότητα μέσω αφισών και ανεπίσημων συζητήσεων με τους γονείς των παιδιών, τους συναδέλφους και τον διευθυντή. Μπορείτε επίσης να οργανώσετε (μαζί με την ομάδα σας) τελικές εκδηλώσεις που επιτρέπουν να παρουσιάσετε ό,τι έχετε κάνει - προσκαλέστε τις τοπικές αρχές και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε αυτές τις εκδηλώσεις!

(ΔΙ)ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε διάφορα ψηφιακά κοινωνικά μέσα για να παρουσιάσετε τις δραστηριότητές σας σε ένα ευρύτερο κοινό. Για παράδειγμα, μια πλατφόρμα σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι το eTwinning. Σε αυτή μπορείτε να ανεβάσετε μια περιγραφή της δραστηριότητάς σας και να τη μοιραστείτε με άλλους εκπαιδευτικούς από διάφορες χώρες της Ευρώπης.

Όπως γνωρίζετε, υπάρχουν και άλλες παρόμοιες πλατφόρμες, όπως το Twitter, το Facebook, το Instagram κ.ο.κ. Προσέξτε όμως ζητήματα απορρήτου! Αυτό είναι λοιπόν. Ευχαριστούμε πολύ για την προσοχή σας!

Ελπίζουμε ότι αυτό το εγχειρίδιο θα είναι χρήσιμο για την επαγγελματική σας πρόοδο. Ευχόμαστε τα καλύτερα!

Networking the
Educational World:
Across Boundaries for
Community-building

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA